

בנק ישראל • חטיבת המחקר

סקר החברות והעסקים

הרביע הראשון של 2010

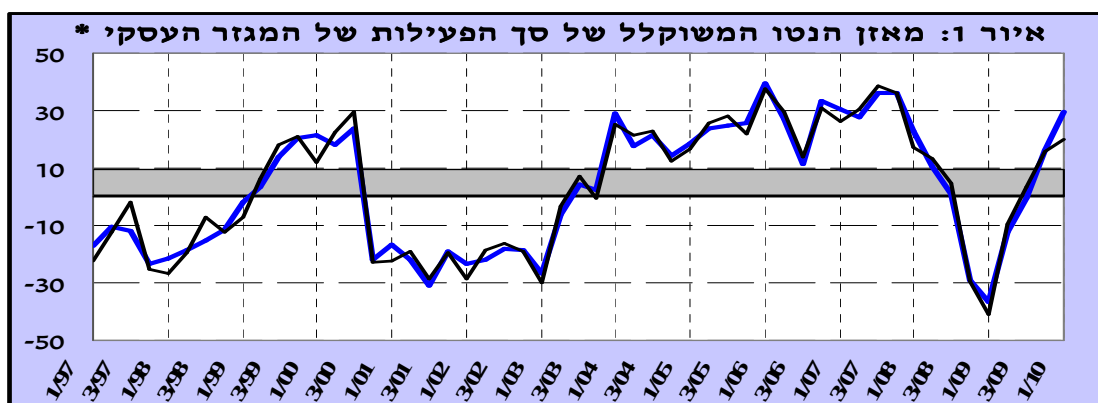
ירושלים, אייר התשי"ע, אפריל 2010
 כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.org.il

סקר החברות והעסקים לרביע הראשון של 2010 - ממצאים עיקריים

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע הראשון של שנת 2010 המשיכה הפעילות העסקית להתרחב, בהמשך להתרחבות ברביע הקודם. ברביע זה אף התעצמה עליית מאזן הנטו של סך הפעילות במגזר העסקי (איור 1), והמדד המוביל מבטא ציפיות להתרחבות נוספת בפעילות ברביע הבא. כל זאת התרחש הודות להקלה בחומרת מגבלות הביקוש ולמרות חולשתו של היצוא. בדומה לעבר, התעסוקה בענפי המשק נענית בפיגור להתרחבות זו של הפעילות, ומספר העובדים בענפים השונים גדל במתינות. ממוצע שיעור האינפלציה הצפוי ל-12 החודשים הקרובים נכנס אל התחום המוגדר כיציבות מחירים.

בתעשייה נמשכה התרחבות התפוקה, בהמשך לעלייתה ברביע הקודם, והיא התבטאה במיוחד בעליית המכירות המקומיות, בעוד שעליית היצוא עודנה מתונה. גידול הפעילות הקיף את הענפים המסורתיים והמתקדמים של התעשייה. היקף ההזמנות לרביע הבא מלמד על המשכה הצפוי של התרחבות הפעילות בענף; מכירות ענף **המסחר** עלו, בהמשך לעלייה ההדרגתית במאזן הנטו שלהן במהלך 2009. הציפיות של החברות בענף הן להמשכה של מגמה זו גם ברביע הבא; **בשירותים העסקיים** דיווחו החברות על עלייה קלה של הפדיון, בדומה לעלייה ברביע הקודם. החברות צופות התרחבות משמעותית יותר של הפעילות המקומית ושל זו בחו"ל ברביע הבא; **בבתי המלון** נרשמה עלייה חדה בפעילות לעומת הרביע המקביל אשתקד, הודות לעלייה בתיירות הפנים והחוץ. אלה סימנים חיוביים ראשונים לפעילות הענף, לראשונה מאז פרוץ המשבר העולמי שפגע בו לקראת סופה של שנת 2008; **בתחבורה והתקשורת** נרשמה עלייה בפעילות, הודות לעלייה במכירות השירותים לישראלים. ההזמנות לרביע הבא מלמדות על ציפיות לעלייה משמעותית בפעילות גם ברביע הבא; הפעילות בענף **הבנייה** התרחבה מעט, אך חלק מהמדידים עדיין מעידים על חולשתו. הצפיות לרביע הבא הן להתרחבות מסוימת בפעילות הענף. ממוצע **הציפיות לאינפלציה** ל-12 החודשים הבאים ירד: הוא כבר בתחום יציבות המחירים ועומד על 2.45 אחוזים לעומת מעט יותר מ-3 אחוזים בסקר הקודם. החברות צופות, בממוצע, **ששער החליפין** בעוד 12 חודשים יהיה 3.9 שקלים לדולר, בדומה לציפיות החברות ברביע הקודם.

* מאזן הנטו הוא ההפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווח על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על עלייה. הקו העבה מתווה את הנתונים מנוכי העונתיות, הדק - את המקוריים.

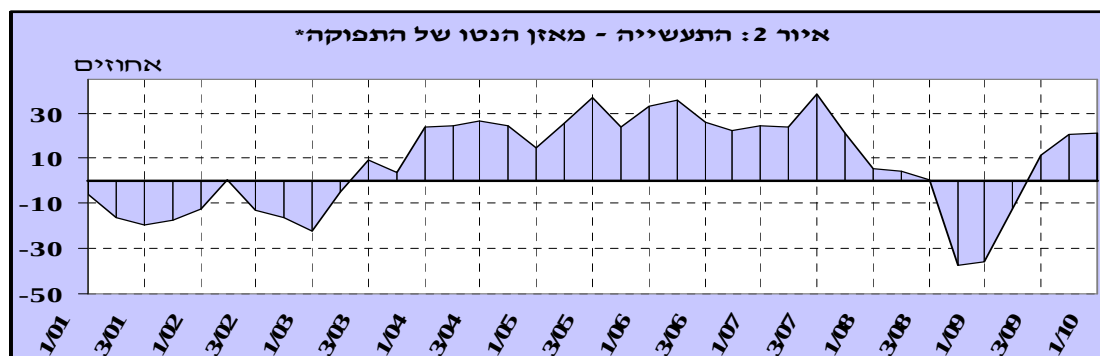
1. מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של כל ענף, כשנלקח בחשבון משקל הענף בתוצר העיסוקי.
2. כשמאזן הנטו מעל לרצועה המוצללת המשק נוטה לגאות, מתחתיה לצמיחה, בתוך ההצללה - אין מסקנה מובהקת.

מניתוח דיווחי כל החברות והעסקים המשתתפים בסקר, תוך שקלול מאזני הנטו של כל ענף על פי משקלו בתוצר, עולה כי ברביע הראשון של שנת 2010 התבססה התרחבות המגזר העסקי בישראל (איור 1), הודות להקלה מתמשכת במגבלות הביקוש. הפעילות בכל הענפים גדלה – כפי שמשתקף במאזני הנטו החיוביים שלהם, והדבר ניכר במיוחד בשוק המקומי ופחות מכך בפעילות בחו"ל. בהתרחבות הפעילות תמכה ההקלה המתמשכת במגבלת המימון מאז הרביע הראשון של שנת 2009.

המדד המוביל לפעילות המגזר העסקי צופה התרחבות נוספת בפעילות המגזר העסקי גם ברביע הבא. מניתוח המדד המוביל הענפי עולה כי ציפיות אלה להמשך גידול הפעילות מצויות בכל הענפים.

2. התפתחויות ברמה הענפית:

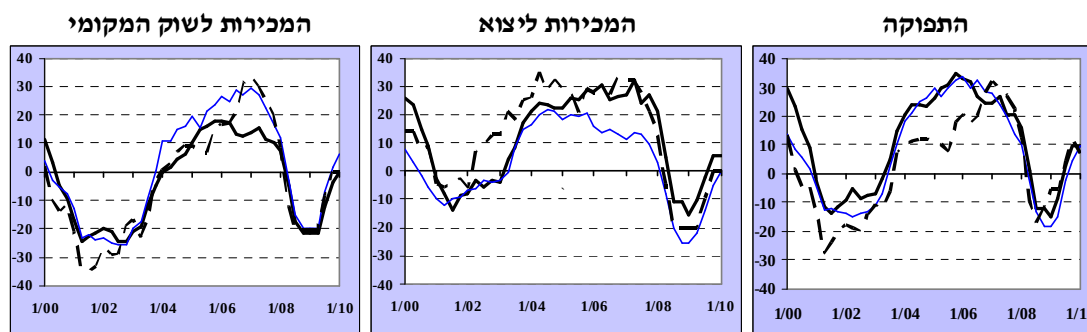
מדיווחיהן של חברות **התעשייה** עולה כי ברביע הראשון של שנת 2010 נמשכה התרחבות הפעילות, המשך לעליית מאזן הנטו ברביע האחרון של שנת 2009 ולהתאוששות שהסתמנה בנתוני הסקר במהלך אותה שנה (לוח 3 ואיור 2). ההתרחבות השתקפה בעלייה ניכרת של מאזן הנטו של המכירות המקומיות ואילו זה של היצוא עלה רק במתינות. הקלת מגבלת הביקוש בארץ ובחו"ל הייתה הגורם העיקרי לגידול הפעילות בענף. צמיחת הפעילות בענף התבטאה במידה מסוימת גם בהתפתחות גורמי הייצור בענף: החברות מדווחות על עלייה במספר העובדים, הגם שעלייה זו מתונה ומאוחרת יחסית להתפתחות הפעילות – בדומה לתגובה האיטית של התעסוקה לגידול הפעילות גם בעבר. החברות מדווחות על התמשכות מואצת של העלייה בשיעור הניצול של המכונות והציוד. החברות צופות כי הרביע הבא יתאפיין בהמשך עליית הפעילות בשוק המקומי - בעוצמה דומה לזו שנרשמה ברביע הנוכחי, וכן כי ברביע הבא כבר יגדל גם היצוא.

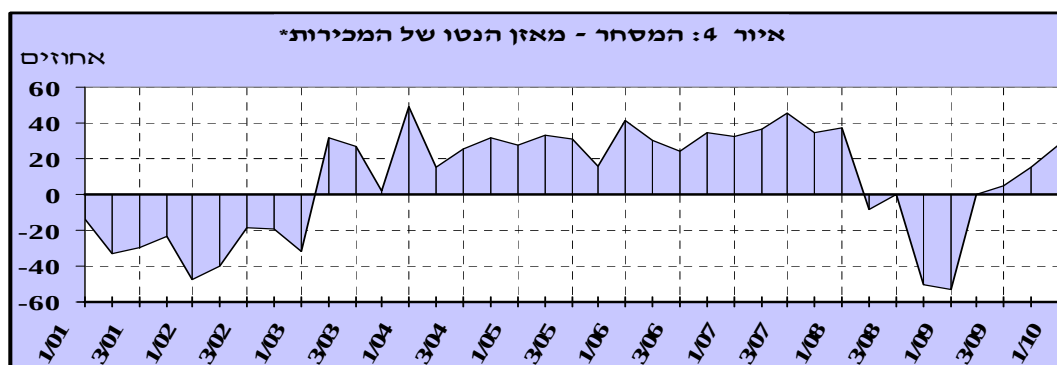
ממיון חברות התעשייה על פי החדשנות שלהן- מסורתיות, מעורבות ומתקדמות, מתברר כי העלייה במאזן הנטו כללה את קבוצת הענפים המסורתיים ואת הענפים המתקדמים. מאזן הנטו של הענפים המעורבים ירד, והוא אינו עולה בקנה אחד עם ההתנהגות של יתר התעשייה ברביע זה כמו גם ברביעים הקודמים. בפרט, פעילות ענפי המשנה (לוח 15) המעורבים כרייה, חציבה וכימיקלים דשדשה, בשונה מהגידול הניכר של פעילות ענפי המזון, המשקאות, הנייר והדפוס המסורתיים ושל ענף התוכנה והאלקטרוניקה המתקדם. עם זאת, תשובות החברות בענפים המעורבים באשר להזמנות לרביע הבא מלמדות על עלייה צפויה בפעילותן, בדומה לציפיות של יתר החברות בענף (לוח 1.1 ואיור 3).

ממיון חברות התעשייה על פי **גודלן** (מספר המועסקים בהן) מתברר כי ההתרחבות הקיפה חברות בכל קבוצות הגודל (לוח 16). יתכן כי ממצא זה מבטא, בין השאר, את ההקלה בחומרת קשי המימון, שהגבילו ברביעים הקודמים את פעילות החברות הקטנות.

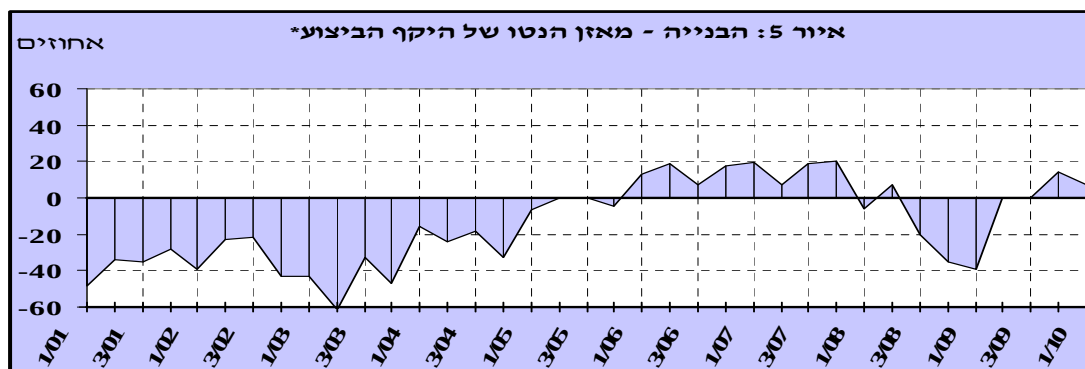
איור 3: מאזני הנטו* של חברות התעשייה, ממויינות על פי ההון האנושי והחדשנות

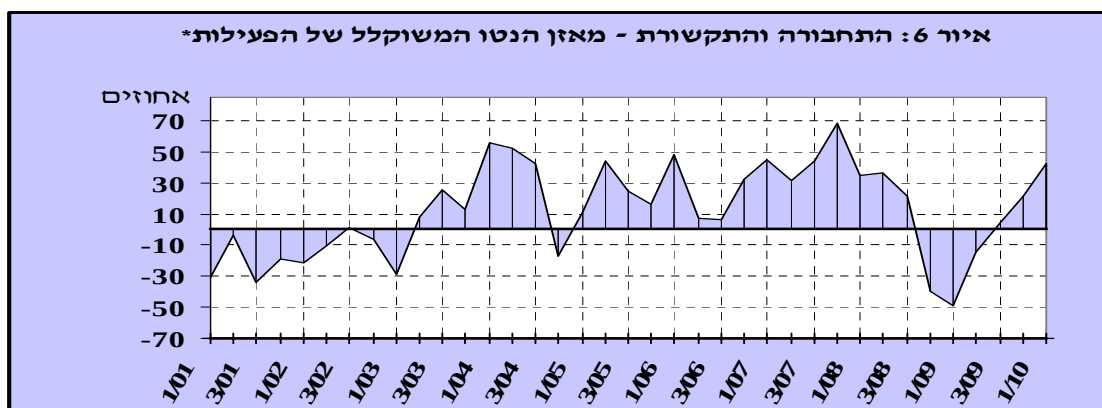
על פי דיווחיהן של חברות **המסחר** עלה היקף המכירות במהלך הרביע הראשון, בהמשך לעלייתן ברביע הקודם, ובהתאם לתחזית החברות באותו רביע. למרות עליית המכירות ברביע הנוכחי וברביע החולף לא מדווחות חברות המסחר על עלייה במספר העובדים בענף. עם זאת, חוזות החברות האצה של עליית המכירות ברביע הבא (לוח 5 ואיור 4). המקור לעליית הפעילות נעוץ בעיקר בהקלת מגבלות הביקוש יחסית לרמתן אשתקד (לוח 17 ואיור 9).

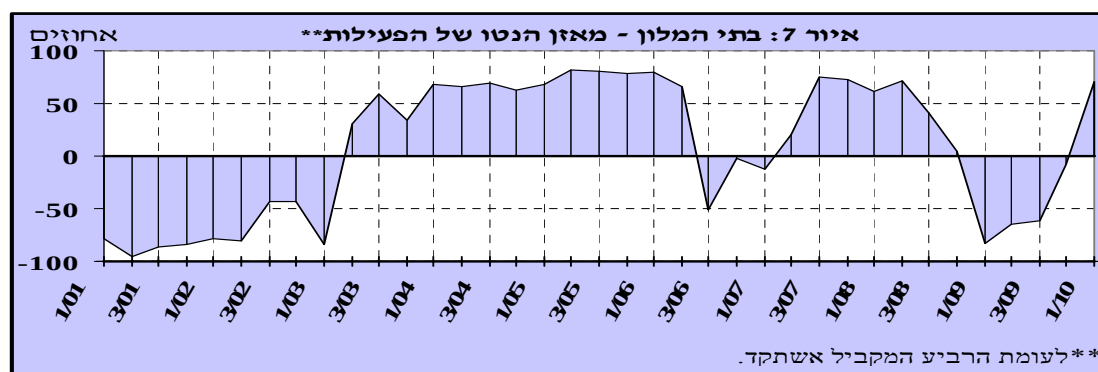
מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי ברביע הנסקר נרשמה עלייה קלה בהיקף הביצוע של עבודות בינוי (לוח 7 ואיור 5). יתר הנתונים באשר לפעילות הענף מלמדים על חולשתו: אי-שינוי בהיקף התחלות הבנייה, ירידה בהיקף גמר הבנייה ואי-שינוי במאזן הנטו של מספר העובדים. עם זאת, ירידה בקשיי המימון וציפיות החברות לרביע הבא מרמזות על אפשרות לעלייתה של הפעילות בהמשך השנה. ברביע זה נשאלו לראשונה החברות בענף הבנייה עד כמה חמורה מגבלת הקרקעות; מתברר כי מגבלה זו היא המגבלה החמורה ביותר מבין מגבלות ההיצע. על רקע כל אלה עלו מחירי התפוקה של הענף.

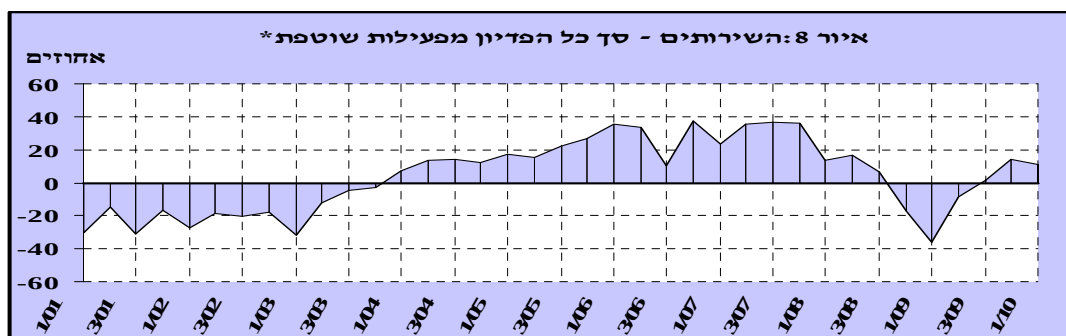
מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע הנסקר התרחבה הפעילות. מקור העלייה טמון בעיקר בעליית היקף שירותי התחבורה, ובעיקר זו האווירית, כנראה הודות לגידול בהיקף תיירות החוץ (לוח 9 ואיור 6). ניתוח חומרת המגבלות להגדלה נוספת של הפעילות מלמד על הקלה של ממש במגבלת הביקוש הטמונה בהיקף תיירות החוץ. (לוח 17 ואיור 9). הודות לכך והודות לעלייה בהיקף ההזמנות, צפויה ברביע הבא עלייה חדה של רמת הפעילות.

החברות בענף **המלונאות** דיווחו על עלייה חדה בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ואיור 7), לאחר שנה של התכווצות בענף על רקע המשבר הכלכלי בארץ ובעולם. בפרט, לאחר ירידה חדה ומתמשכת בלינות התיירים מחו"ל עלה מאד מספר הלינות שלהם ברביע זה, וחומרת מגבלת הביקוש באשר להיקף התיירים מחו"ל ירדה במידה ניכרת. יודגש כי עלייה זו הינה לעומת רמתה הנמוכה של פעילות בתי המלון ברביע הראשון אשתקד, בו חלחל המשבר העולמי גם לענף זה. החברות מדווחות על התרחבות נוספת ברביע הבא המשתקפת בעלייה חדה של היקף ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא.

דיווחי החברות בענף **השירותים העסקיים** מלמדים על עלייה קלה בפעילות הודות לגידול המכירות בארץ. היקף המכירות של השירותים בחו"ל נותר ללא שינוי ומיתן מאד את העלייה בהיקף הפעילות הכוללת (לוח 13 ואיור 8). למרות מתינות הגידול בסך הפעילות גדל מספר העובדים בענף. זאת ועוד, על פי דיווחי החברות ההזמנות מחו"ל לרביע הבא גדלו, ולכן הציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא הן להאצת ההתרחבות.

לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות (נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)												
2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
21	21	12	-13	-36	-37	*1	*4	*6	21	38	24	התעשייה (התפוקה)
32	24	*3	-14	-30	-34	-8	*2	13	23	31	21	מטבח ענתיות
28	17	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	38	34	46	37	המסחר (המכירות)
26	22	*2	*-1	-54	-46	*-4	*-8	34	40	45	35	מטבח ענתיות
*7	*14	*0	*0	-39	-35	-20	*8	*-6	20	19	*7	הבנייה (היקף הביצוע)
*20	*14	*2	*-11	-32	-33	-20	*-3	*1	21	23	*2	מטבח ענתיות
42	*22	*5	*-22	-49	-40	33	37	35	69	44	31	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
47	*19	*6	*-15	-48	-46	33	36	33	63	53	31	מטבח ענתיות
71	*-8	-61	-65	-83	5	40	72	61	73	75	20	בתי המלון (הפעילות)***
11	14	*1	*-9	-36	-17	6	17	14	36	37	35	השירותים העסקיים (הפעילות)
24	12	*-3	-13	-30	-19	*3	13	23	35	33	32	מטבח ענתיות
20	16	3	-10	-41	-29	5	13	17	36	39	30	סה"כ הסקטור העסקי
29	16	-1	-13	-36	-29	1	10	23	36	36	28	מטבח ענתיות

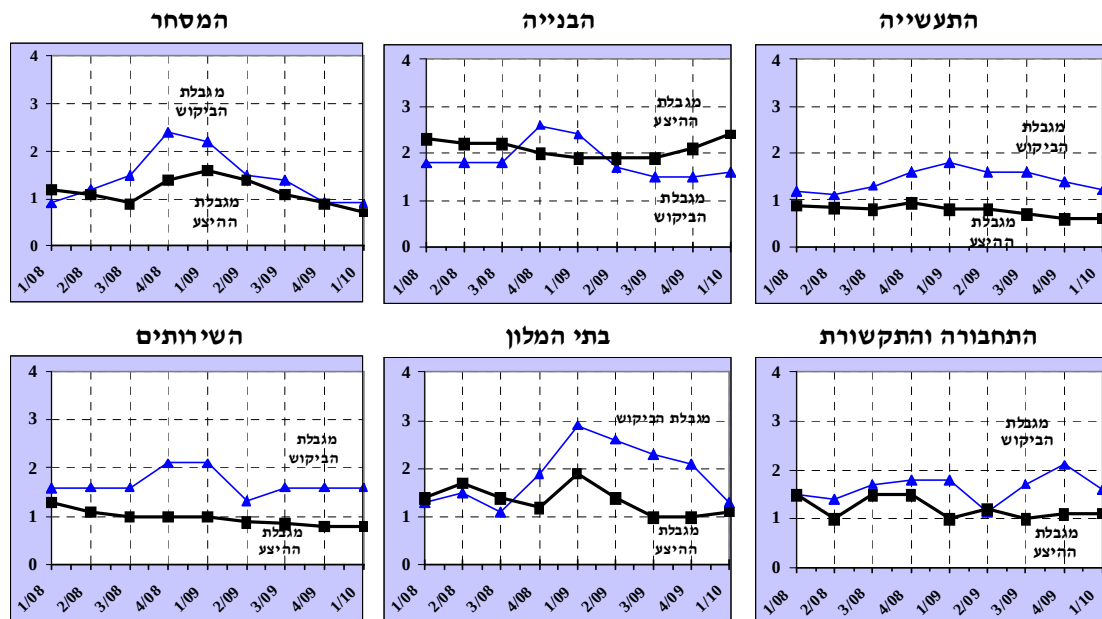
לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות ¹ (נתונים מקוריים, אחוזים)												
2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
17	31	*9	*-10	-34	-41	*2	16	*9	30	33	22	חברות מתקדמות
*-8	*10	34	25	-37	-48	*18	*3	*0	*14	63	49	חברות מעורבות
32	17	*6	-26	-36	-31	*-6	*-5	*5	17	35	17	חברות מסורתיות

* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
** מבחן המובהקות פחות אינדקסטיבי בתחבורה ובתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.
*** לעומת הרביע המקביל אשתקד.

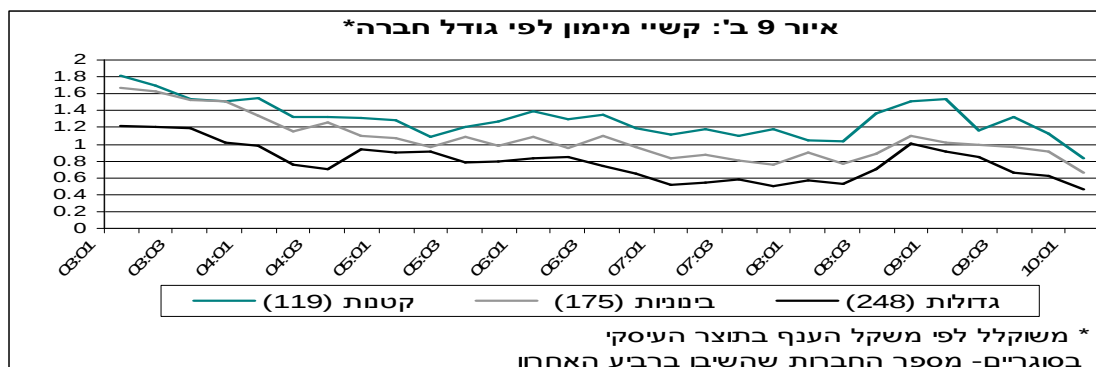
החברות מדווחות על שיפור בנגישות לאשראי, אשר הגבילה במידת מה את החברות החל מסוף 2008 - על רקע המשבר העולמי. הקלה זו הורגשה במיוחד בענפי המסחר והשירותים; היא התבטאה בתשובות החברות לשאלה שנשאלה (באופן חד פעמי) באשר לשינוי בנגישותן לאשראי בחצי השנה האחרונה (לוח 1א'), והיא התבטאה עוד לפני כן בהקלת מגבלת המימון (איור 9ב') על רקע הריבית הנמוכה במשק. בנוסף, על פי תשובות החברות בסקר הנוכחי גדלו צרכי האשראי של החברות בחצי השנה האחרונה, למעט בענף התחבורה והתקשורת, כנראה הודות לגידול הפעילות במהלך התקופה.

לוח 1א': השינוי בצורכי האשראי ובנגישות לו בחצי השנה האחרונה (מאזני הנטו כאחוז מסך החברות שדיווחו)		
התעשייה	צורכי האשראי	הנגישות לאשראי
13.8	14.1	2.8
14.1	27.6	14.7
27.6	-3.0	6.9
-3.0	13.3	0.0
13.3	15.1	0.0
15.1	13.6	8.4
13.6		6.8

איור 9 א': חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹
חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1- קלה, 2- מתונה, 3- חמורה, 4- חמורה במיוחד

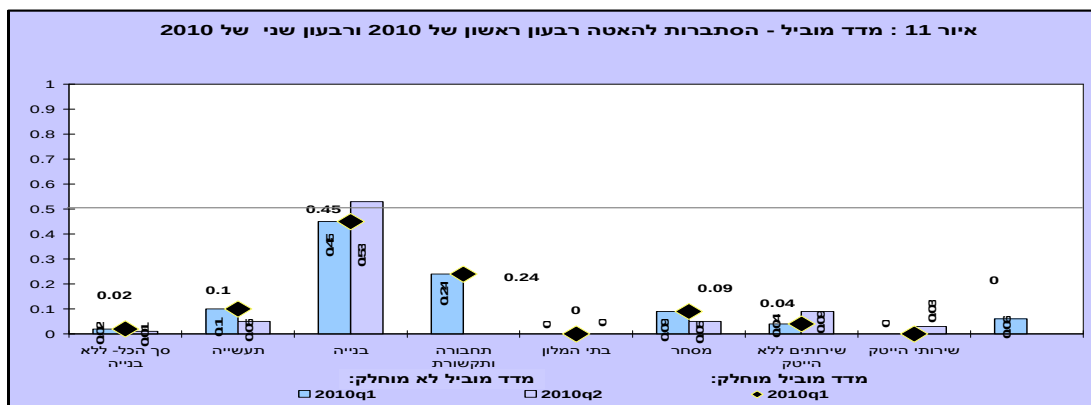
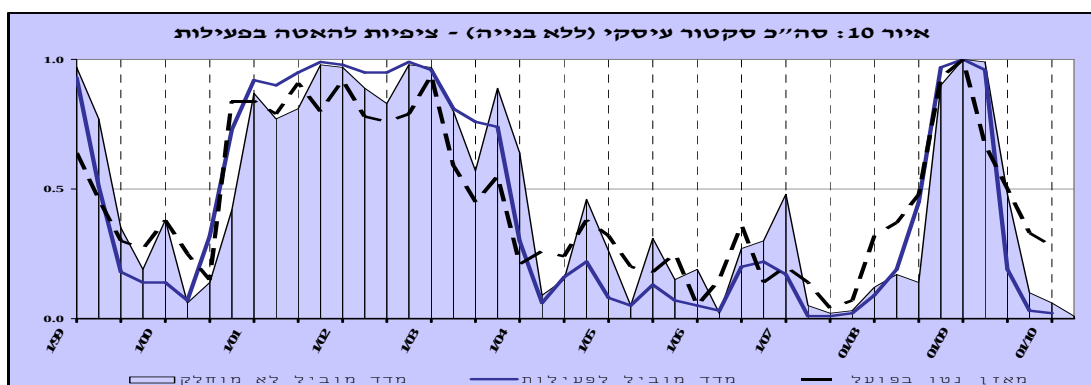
(1) לכל רביע נבחרה החומרה המרבית בין המגבלות שבסעיפי הביקוש ובסעיפי ההיצע. המקור: לוח 17.

המדד המוביל

המדד המוביל (ללא בנייה) בסקר זה צופה התרחבות נוספת בפעילות המגזר העסקי לרביע השני של שנת 2010. ערך המדד המוביל נמוך באופן משמעותי מערך הסף של 0.5¹, והוא מבסס את ההערכה בדבר הכיוון החיובי של הפעילות במשק, זאת לאחר שבמהלך מרבית 2009 חזה המדד העמקה של המיתון בפעילות העסקית.

בנוסף למדד המוביל שמחושב ברמת המגזר העסקי (איור 11), מחושב המדד גם עבור כל אחד מששת ענפי הסקר וכן עבור ענף שירותי ההי-טק (איור 10 ודיאגרמות אי-ח' בנספח). המדדים המובילים הענפיים בסקר זה צופים את המשך ההתרחבות בכל הענפים. בפרט, המדד המוביל בענף התחבורה והתקשורת, שברביע הקודם בישר על האטה בהסתברות גבוהה מ-0.5, מלמד ברביע זה על התרחבות צפויה ברביע הבא, בדומה ליתר המדדים הענפיים.

¹ כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות התרחבות בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

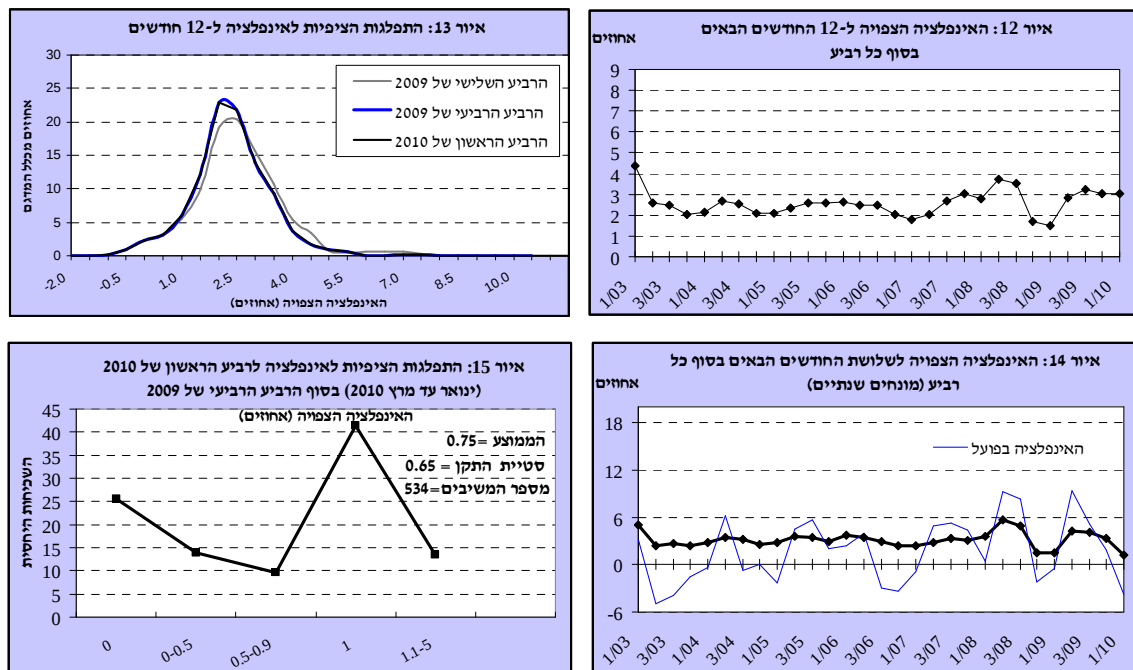
סקר הציפיות לאינפלציה

שיעור עליית המחירים שתצטבר להערכת החברות והעסקים, במשך 12 החודשים הקרובים (אפריל 2010 עד מרץ 2011) כבר מצוי בתחום יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים). הרמה הממוצעת, שהייתה גבוהה מעט מ-3 אחוזים ברביע הקודם, ירדה לרמה של 2.5 אחוזים ברביע הנוכחי (איור 12).

במקביל לירידת ממוצע הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הקרובים, גם התפלגות הציפיות לאינפלציה מעידה על התמתנות הציפיות לעלויות מחירים - החציון של ההתפלגות ברביע זה ירד לרמה של 2.5 אחוזים, לעומת 3 אחוזים ברביע הקודם. עם זאת, השכיח נותר ברמה של 3 אחוזים.

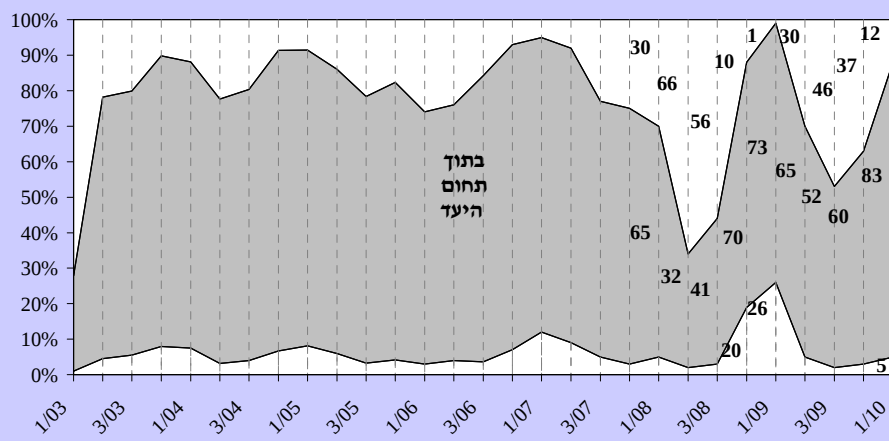
שיעור עליית המחירים הצפוי ברביע הקרוב (אפריל 2010 עד יוני 2010) ירד גם הוא, לרמה של 2.9 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת 3.3 אחוזים ברביע הקודם, ולעומת סביבה של 4.5 אחוזים במרבית שנת 2009 (איור 14).

עוד עולה מסקר הציפיות לאינפלציה, כי שיעור החברות הצופות שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של התחום¹ המוגדר כיציבות מחירים ירד, והוא עמד ברביע זה על רמה של 12 אחוזים לעומת 37 אחוזים ברביע הקודם (התחום העליון באיור 16). במקביל, בשיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך התחום המוגדר כיציבות מחירים נרשמה עלייה מ-60 אחוזים ברביע הקודם ל-83 ברביע זה (התחום האמצעי באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה נמוכה מיעד יציבות המחירים הוא 5 אחוזים (התחום התחתון באיור).

איור 16: ההסתברות להמצא בתחום יעד האינפלציה על פי האינפלציה הצפויה בשנים עשר החודשים הבאים (השיעור מכלל המשיבים)

התחום התחתון באיור
מציג את שיעור המשתתפים בסקר, שצופים שהאינפלציה השנתית תהיה נמוכה מהגבול התחתון של תחום היעד.
התחום האמצעי מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה תהיה בתוך תחום היעד.
התחום העליון מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה תהיה גבוהה מתחום היעד.

¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא 1 עד 3 אחוזים.

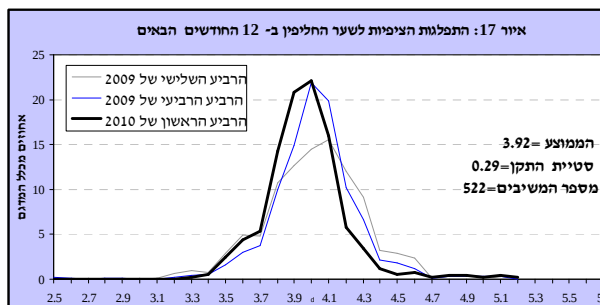
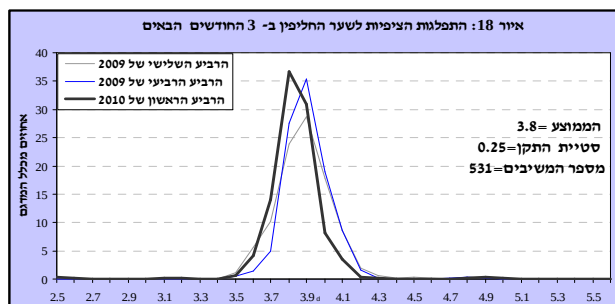
לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
2.00	3.00	3.00	3.00	1.00	2.00	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	2.00	1. השכיח
2.50	3.00	3.00	3.00	1.25	1.50	3.50	3.80	2.90	2.80	2.50	2.00	2. החציון
2.47	3.03	3.22	2.81	1.47	1.70	3.52	3.70	2.69	2.77	2.67	2.02	3. הממוצע
1.05	1.05	1.21	1.19	1.31	1.37	1.44	1.42	1.04	0.92	1.09	0.93	4. סטיית התקן
0.47	0.03	0.22	-0.19	0.47	-0.30	-0.30	-0.30	-0.31	-0.23	-0.33	0.02	5. ההטיה*
529	509	552	472	466	470	490	472	483	504	413	487	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיח.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביעי הבא (30.06.2010) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (31.03.2011). הציפייה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף מרץ 2011) היא ל-3.9 שקלים לדולר, בדומה לממוצע ברביעי הקודם. הדולר לעומת השקל שהחברות צופות (בממוצע) לסוף הרביעי הבא הוא 3.8 שקלים לדולר בדומה לרביעי הקודם.

התעשייה

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
21	21	12	-13	-36	-37	*1	*4	*6	21	38	24	1. התפוקה
19	20	9	-17	-41	-46	*-1	*7	*-1	26	33	26	2. המכירות
17	11	*6	-17	-42	-42	*-5	*0	*-1	17	31	26	3. המכירות בשוק המקומי
11	11	*0	-17	-42	-42	*-4	*8	*5	26	29	25	4. היצוא
9	*3	*2	-20	-26	*-8	*4	9	9	18	22	15	5. מלאי חומרי הגלם
*-1	10	*-6	-20	-16	*3	11	*6	10	11	17	*6	6. מלאי המוצרים המוגמרים
14	9	*5	-20	-43	-39	-8	*-3	*-2	8	25	17	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
*3	*-5	-10	-25	-43	-36	*-5	*-3	*2	16	15	15	8. מספר העובדים
17	10	*-4	-15	-45	-50	-23	*-2	*5	10	15	16	9. ההזמנות לשוק המקומי
20	11	*7	-18	-47	-45	-11	9	*4	15	28	22	10. ההזמנות ליצוא
192	230	262	243	249	271	272	265	270	252	220	237	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
4	19	33	36	8	21 (6)	21 (5)	א. הפעילות ברביע הנסקר
6	19	31	35	9	19 (6)	20 (6)	1. התפוקה
5	16	41	31	7	17 (6)	11 (5)	2. המכירות
10	15	39	29	7	11 (6)	11 (6)	3. המכירות בשוק המקומי
3	15	55	24	3	9 (5)	3 (5)	4. היצוא
2	20	57	19	2	-1 (5)	10 (5)	5. מלאי חומרי הגלם
3	16	48	28	5	14 (5)	9 (5)	6. מלאי המוצרים המוגמרים
1	13	69	17	0	3 (4)	-5 (4)	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
6	12	47	33	2	17 (5)	10 (5)	8. מספר העובדים
9	12	38	33	8	20 (6)	11 (6)	ב. הפעילות החוזה לרביע הבא *
							9. ההזמנות לשוק המקומי
							10. ההזמנות ליצוא
					192	230	מספר החברות שדיווחו

* על פי הזמנות שנתקבל ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

המסחר

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
28	*15	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	38	34	46	37	1. המכירות
*-4	*-2	*-1	*-12	*-16	*-17	*9	*17	*16	34	30	37	2. המלאי בסוף הרביע
19	21	17	18	*3	*11	*12	19	25	22	17	27	3. אחוז המכירות באשראי
*-4	*2	*-2	*0	-10	-9	*3	*0	*6	*3	14	15	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
*8	*0	*1	-24	-55	-53	*-17	*6	*9	16	*8	*7	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
53	35	28	24	-38	-35	*-3	53	*22	63	57	73	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
10	*2	*3										7. מספר העובדים
80	86	117	33	32	36	36	36	32	32	24	30	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
8	15	26	44	7	28 (9)	15 (10)	א. הפעילות ברביע הנסקר
4	23	50	19	4	-4 (8)	-2 (8)	1. המכירות
1	7	65	20	7	19 (6)	21 (6)	2. המלאי בסוף הרביע
0	5	94	1	0	-4 (3)	2 (2)	3. אחוז המכירות באשראי
0	6	78	16	0	10 (5)	2 (5)	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
							5. מספר העובדים
0	6	80	14	0	8 (5)	0 (5)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
0	13	21	59	7	53 (8)	35 (9)	6. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
					80	86	7. הציפיות למכירות ברביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

הבנייה

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
*7	*14	*0	*0	-39	-20	*8	*-6	20	19	*7	19	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
*0	*3	*-3	*-3	-48	*-6	*0	*3	17	*13	*-3	23	מזה: 2. בניית מבנים
*-9	*-17	*-17	*-4	-48	-30	*9	*-7	24	*8	30	33	3. בניית תשתיות
21	*11	22	*14	-34	26	49	40	38	30	23	21	4. מחירי התפוקה
*4	*18	*3	*-6	-43	-40	*-5	*-12	*-3	*-10	*-8	26	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
-19	*3	*-6	*0	-34	*-3	*5	*9	*0	*-10	*10	*6	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
20	*6	*9	*3	*0	26	*8	18	15	27	21	28	7. משך הבנייה של מבנים
*17	*17	*10	*6	-30	-22	*-5	*3	25	*6	23	34	8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
*-4	*-6	*-3										9. מספר העובדים
30	36	39	35	37	36	41	36	44	33	42	37	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
10	11	51	24	4	7 (13)	14 (13)	א. הפעילות ברביע הנסקר
10	14	52	21	3	0 (13)	3 (13)	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
9	18	55	18	0	-9 (14)	-17 (12)	מזה: 2. בניית מבנים
7	4	57	32	0	21 (12)	11 (11)	3. בניית תשתיות
7	19	44	26	4	4 (14)	18 (15)	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
7	19	67	7	0	-19 (11)	3 (9)	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
4	0	72	24	0	20 (10)	6 (10)	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
7	4	82	7	0	-4 (8)	-6 (12)	7. משך הבנייה של מבנים
14	10	35	38	3	17 (15)	17 (14)	8. מספר העובדים
					30	36	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
							9. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
42	*22	*5	*-15	-49	-40	*21	37	*35	69	44	*31	1. רמת הפעילות הכוללת
54	*21	*0	*-9	-41	-44	*30	*38	*32	68	44	*38	2. מכירת שירותים לישראלים
*5	*4	*-12	*-11	-40	-11	16	*-10	*-6	*20	*13	*9	3. מכירת שירותים לזרים
55	*11	*2	*-6	-56	-44	*17	36	*39	45	41	58	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
28	*8	*-4										5. מספר העובדים
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
65	*21	*5	*15	*-10	*-41	*7	34	72	59	46	*35	5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
38	42	46	32	27	30	25	20	28	24	21	21	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
0	8	41	46	5	42	*22	1. רמת הפעילות הכוללת
0	8	30	58	5	54	*21	2. מכירת שירותים לישראלים
1	13	66	15	5	5	*4	3. מכירת שירותים לזרים
0	1	42	51	5	55	*11	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
0	1	70	29	0	28	*8	5. מספר העובדים
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
0	0	35	59	7	65	*21	6. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
					38	42	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

בתי המלון

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך המלונות שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
71	*-8	-61	-65	-83	*5	40	72	61	73	75	*20	1. סך הפעילות
68	-35	-81	-78	-85	*10	45	85	70	70	65	*-4	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
65	27	*-2	-27	-73	-45	*13	*0	*-8	*-18	*0	*-11	3. מספר הלינות של ישראלים
44	*5	24	*-5	*0	43	26	26	24	49	67	23	4. הפדיון הממוצע לחדר
50	*0	-41										5. מספר העובדים
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**
53	-5	-38	-68	-88	-70	*2	63	76	46	62	*21	6. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
61	*6	-33	-73									7. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
35	*-19	-45	-63									8. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
34	37	42	41	40	47	39	37	40	40	45	48	מספר המלונות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.
 * מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).
 ** הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצע בעתיד.

לוח 12: בתי המלון ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל בתי המלון שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משעור תית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
3	5	13	32	47	71 (11)	-8 (15)	1. סך הפעילות
3	8	10	32	47	68 (12)	-35 (15)	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
6	3	17	44	30	65 (11)	27 (14)	3. מספר הלינות של ישראלים
0	15	26	44	15	44 (13)	5 (15)	4. הפדיון הממוצע לחדר
0	3	44	24	29	50 (10)	0 (12)	5. מספר העובדים
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
0	9	21	37	33	61 (11)	6 (15)	6. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
0	4	57	26	13	35 (12)	-19 (14)	7. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
					34	37	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיות התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

השירותים העסקיים

לוח 13: מאזן הנטו כאחוז מסך עסקי השירותים שדיווחו¹

2010	2009				2008				2007			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
11	14	*1	*9	-36	-17	*6	17	14	36	37	23	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
13	13	*2	-17	-38	-16	*4	16	10	33	27	20	2. מכירת שירותים בארץ
*-1	*6	-16	*4	-38	*-13	*1	21	18	36	33	*0	3. מכירת שירותים בחו"ל
12	7	*-2	-15	-29	-16	*7	12	21	25	22	15	4. מספר העובדים
15	9	*0	-13	-25	-10	*6	14	24	29	26	17	5. מזה: מקצועיים
*1	*8	*-4	-12	-16	*-1	*0	*-3	9	*6	*7	15	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
												7. הזמנות או ציפיות לפעילות
29	37	25	*6	-25	-38	*-2	25	23	40	41	42	הכוללת ברביע הבא
20	31	*11	23	-23	-36	*8	22	36	29	52	32	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
229	241	272	183	185	204	188	191	197	188	163	202	מספר העסקים שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 14: ענפי השירותים ברביע הראשון של 2010

(אחוזים מסך כל העסקים שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	לא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2010 I	2009 IV	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
6	15	47	28	4	11 (5)	14 (5)	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
2	13	57	25	3	13 (4)	13 (5)	2. מכירת שירותים בארץ
9	15	53	18	5	-1 (8)	6 (9)	3. מכירת שירותים בחו"ל
1	12	62	23	2	12 (4)	7 (4)	4. מספר העובדים
2	8	65	23	2	15 (4)	9 (4)	5. מזה: מקצועיים
1	4	89	6	0	1 (3)	8 (5)	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
2	9	49	37	3	29 (5)	37 (5)	7. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
3	8	58	28	3	20 (7)	31 (9)	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
					229	241	מספר העסקים שדיווחו

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 15: התעשייה ברביע הרביעי של 2009 וברביע הראשון של 2010

מספר השנה	מספר הרביע	מספר החברות	סך כל התפוקה	המכירות בשוק המקומי	ההזמנות לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ¹	מלאי המוצרים	מספר המועסקים
2010	I	16	*-13	*-13	*20	50	57	*-25	*-13
	IV	21	*0	*-5	-24	*-20	*-10	*5	*0
2010	I	23	35	41	26	*17	*8	*0	*9
	IV	33	*0	*9	21	*-19	*0	*-6	*-6
2010	I	14	31	*15	*8	*15	*8	*-14	*-7
	IV	20	37	*21	*26	*17	*11	*0	*0
2010	I	31	26	35	45	*0	45	*6	*3
	IV	41	37	39	*17	*15	*13	37	*-10
2010	I	33	*3	*19	*13	*-21	*7	*-6	-21
	IV	35	*-9	*-16	*0	*-4	*-15	*3	-23
2010	I	53	21	*-2	*4	24	*7	*13	*13
	IV	58	34	*0	*4	31	28	*9	*5
2010	I	16	44	38	*13	*8	*8	*0	25
	IV	17	50	44	*27	*10	50	38	*6
2010	I	186	20	17	18	*9	18	*0	*2
	IV	225	21	11	10	*10	12	12	*-4
2010	I	6	*50	*20	*-25	67	67	*-17	*17
	IV	5	*20	*25	*25	*40	*0	-60	-40
2010	I	192	21	17	17	11	20	*-1	*3
	IV	230	21	11	10	11	11	10	*-5

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0 - אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

התעשייה							התחבורה והתקשורת						
הרביע							הרביע						
2010	2009	2008					2010	2009	2008				
I	IV	III	II	I	IV		I	IV	III	II	I	IV	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות מחו"ל	1.2	1.4	1.6	1.6	1.8	1.6	היקף התיירות מחו"ל	0.6	0.8	1.0	0.9	1.0	0.6
היקף ההזמנות מהארץ	1.1	1.2	1.3	1.5	1.6	1.4	היקף תיירות הפנים	0.6	0.7	1.1	0.6	0.4	0.5
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
המחסור בציוד ומכונות	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	המצב הכלכלי והבטיחותי בישראל	1.1	1.2	1.2	1.4	1.4	1.8
קשיי המימון	0.5	0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	החרפת התחרויות בענף	1.6	2.1	1.7	1.9	1.8	1.7
המחסור בעובדים מקצועיים	0.6	0.6	0.6	0.5	0.4	0.4	מגבלות ההיצע						
							קשיי מימון	0.7	1.1	1.0	1.2	1.0	1.5
							המחסור בעובדים מקצועיים	1.1	1.0	1.0	0.7	0.6	1.0

הבנייה							בתי המלון						
הרביע							הרביע						
2010	2009	2008					2010	2009	2008				
I	IV	III	II	I	IV		I	IV	III	II	I	IV	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף הביקוש	1.6	1.5	1.5	1.7	2.4	2.6	היקף התיירות מחו"ל	1.3	2.1	2.3	2.6	2.9	1.9
מגבלות ההיצע							היקף תיירות הפנים	1.2	1.4	1.5	1.8	2.2	1.7
מחירי התשומות	1.0	1.1	1.1	1.2	0.8	1.0	המצב הכלכלי והבטיחותי בישראל	1.1	1.7	1.7	2.1	2.5	1.9
קשיי המימון	0.9	1.6	1.6	1.7	1.9	2.0	מגבלות ההיצע						
המחסור בעובדים מקצועיים	1.8	2.4	1.9	1.9	1.7	1.8	קשיי המימון	0.6	1.0	0.9	1.4	1.9	1.2
המחסור בציוד ומכונות	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.5	המחסור בעובדים מקצועיים	1.1	1.0	1.0	1.0	0.7	1.0
מחירי הקרקעות	2.1												

המסחר							השירותים העסקיים						
הרביע							הרביע						
2010	2009	2008					2010	2009	2008				
I	IV	III	II	I	IV		IV	IV	III	II	I	IV	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות	0.7	0.9	0.5	0.3	0.6	0.2	המצב הכלכלי והבטיחותי בישראל	0.8	0.9	1.0	1.1	1.3	1.3
המצב הכלכלי והבטיחותי בישראל	0.6	0.9	1.4	1.5	2.2	2.0	המצב הכלכלי בעולם	1.2	1.3	1.4	1.7	2.1	2.1
המצב הכלכלי בעולם	0.9	0.9	1.4	1.4	2.2	2.4	החרפת התחרויות בענף	1.6	1.6	1.6	1.6	1.8	1.6
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
קשיי המימון	0.7	0.9	1.1	1.4	1.6	1.4	קשיי המימון	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0
המחסור בעובדים מקצועיים	0.7	0.7	0.5	0.6	0.4	0.5	המחסור בעובדים מקצועיים	0.8	0.8	0.6	0.6	0.5	0.7

1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

מאזן נטו

סקר רבעוני זה מתייחס להתפתחויות ברביע הראשון של שנת 2010, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע השני של 2010. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

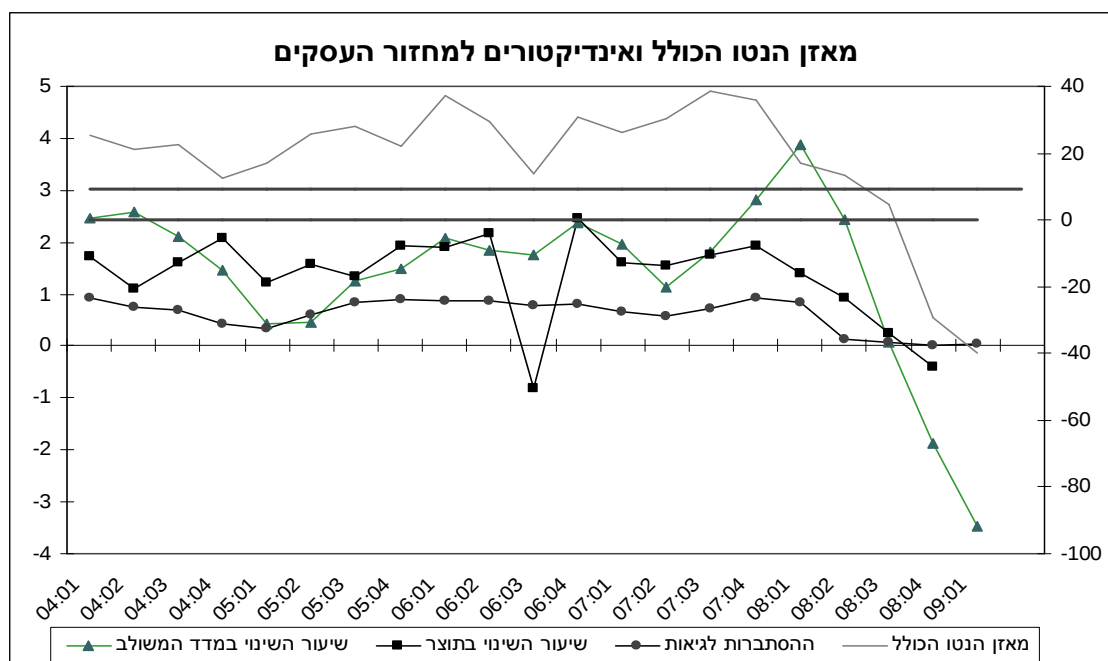
התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבנייה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

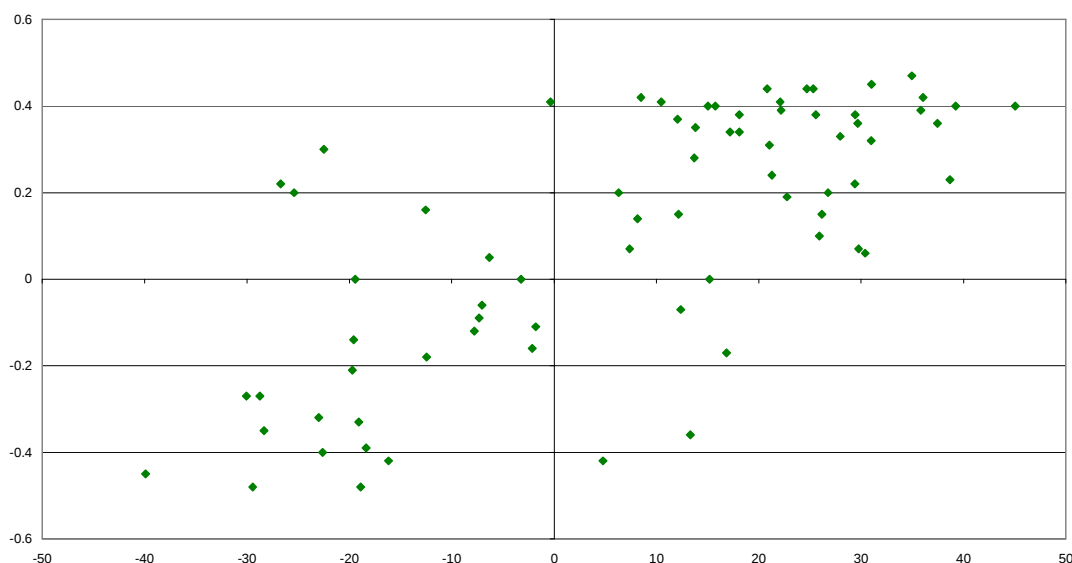
מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של פעילותם של כל הענפים, משוקלל על פי משקלו של כל ענף בתוצר העסקי. באמצעות המאזן ניתן לנבא בהצלחה את האינדיקטורים למחזור העסקים מרום (2001). כפי שמתואר ביתר פירוט בעבודה זו, האינדיקטורים לזיהוי מחזור העסקים

נותנים בסיס"כ תוצאות דומות שמיינו כל רביע למצב של מיתון, גאות או מצב לא מוגדר, כך שאופיינו תקופות בהן היה מצוי המשק בכל אחד מהמצבים השונים. אחד האינדיקטורים למחזור העסקים הוא

מגמת התוצר העסקי. אינדיקטור נוסף שבו נעשה שימוש לזיהוי מחזור העסקים הוא המדד המשולב וההסתברות למיתון: תקופה תוגדר כמיתון אם המדד המשולב יצביע על הסתברות למיתון הגבוהה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו. אם לא יתקיים מצב זה, וגם לא מצב בו הסתברות למיתון נמוכה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו התקופה לא תוגדר ולא תהיה מסקנה מובהקת לגבי מגמת הפעילות. מעבודתו של מרום עולה כי מאזן הנטו של המגזר העסקי תואם את מחזורי העסקים לפי ההגדרות לעיל: כשמאזן הנטו חיובי וגדול מ-9 המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העסקי היא חיובית. כשמאזן הנטו שלילי הנטייה היא למיתון וכשמאזן הנטו בין 0- ל-9 התקופה לא מוגדרת.

**מאזן הנטו הכולל של התוצר העסקי מול ההסתברות לגיאות
רבעון ראשון 1991 עד רבעון ראשון 2009**

התחום בין 0.25 לבין 9.05 אחוזים מציין את התחום בו המאזן אינו מלמד על התפתחות מובהקת, מעל התחום- גאות, מתחתיו- מיתון.

מבחינה של ממצאי הסקר ניתן ללמוד כי יש קשר ברור בין מאזן הנטו בפעילות הענפים לבין השינוי בפעילותם של הענפים כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. הדיאגרמות המובאות כאן מדגימות זאת לגבי מאזן הנטו הכולל. כשמאזן הנטו חיובי המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העסקי היא חיובית.

**שיעור ההצלחה של מאזן הנטו הכולל בניבוי
האינדיקטורים למחזור עסקים (אחוזים)**

התחזית מצביעה על:	המדד המשולב	ההסתברות למיתון	מגמת התוצר העסקי
מיתון	72	76	64
גאות	68	79	63

המדגם: 1983/3 עד 2003/4

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כמוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי

הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקלו בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה. כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים. מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (מיון המתואר בדוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 51-52) מוצגים בדיאגרמה 9. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30 אחוזים מהמגזר; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55 אחוזים מהמגזר. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), המהווה כ-15 אחוזים מהמגזר.

מדד מוביל

המדד המוביל המתקבל מסקר החברות אומד את ההסתברות להאטת הפעילות ברביע העוקב יחסית לרביע הנוכחי, או את ההסתברות למיתון במונחים של מחזורי צמיחה. הוא נשען על מודל סטטיסטי של שרשרת מרקוב המבטא שני מצבים – קצב צמיחה גבוה או מתון – וארבע אפשרויות מעבר בין המצבים: מקצב גבוה למתון, מקצב מתון למתון, מקצב מתון לגבוה ומקצב גבוה לגבוה. המדד המוביל מסכם את שתי ההסתברויות להאטה בהתאם לשתי התפתחויות אפשריות: המשך הפעילות בקצב המתון או מעבר מצמיחה מהירה להאטה.

על מנת לאמוד הסתברות שקצב הצמיחה יתמתן, מצליבים ציפיות של כל חברה וחברה לרבעון עוקב עם הערכתן לגבי רבעון שוטף ומחשבים ארבע שכיחויות מותנות שמשקפות שינוי במצב הקיים (טבלה 1). כך, מתוך החברות שדיווחו על עלייה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות כי העלייה תימשך גם ברביע הבא והן את אחוז החברות הצופות ירידה בפעילותן; מתוך החברות שדיווחו על ירידה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות המשך של הירידה ברביע העוקב והן את אחוז החברות הצופות עלייה בפעילותן. בקרב החברות המדווחות על שיפור בפעילות השוטפת נכללות גם חברות שדיווחו על שיפור לפני רביע או שניים ומאז מדווחות על אי שינוי. ובדומה לכך, בקרב החברות המדווחות על ירידה בפעילות השוטפת נכללות גם אלה שדיווחו על ירידה רביע או שניים קודם לכן, ומאז מדווחות על אי שינוי. זו הדרך לעקוב אחר המעברים הלא דרסטיים – המתפתחים לא בתוך רביע אחד אלא במשך שניים-שלושה רבועים. הסתברויות לשינוי בקצב הצמיחה מחושבת מפונקצית ההסתברות הנורמלית המסתמכת על הפרמטרים שבטבלה 1. בנוסף, מניח המודל תלות בין הרבועים, כך שתחזית לרביע עוקב תלויה באומדן שהתקבל עבור רביע שוטף.

לסיכום, המדד המוביל מאבחן את מצב הפעילות לרביע הבא (פירוט רחב יותר על המדד ושיטת חישובו ראה במבט כלכלי גיליון מספר 16 אוגוסט 2005).

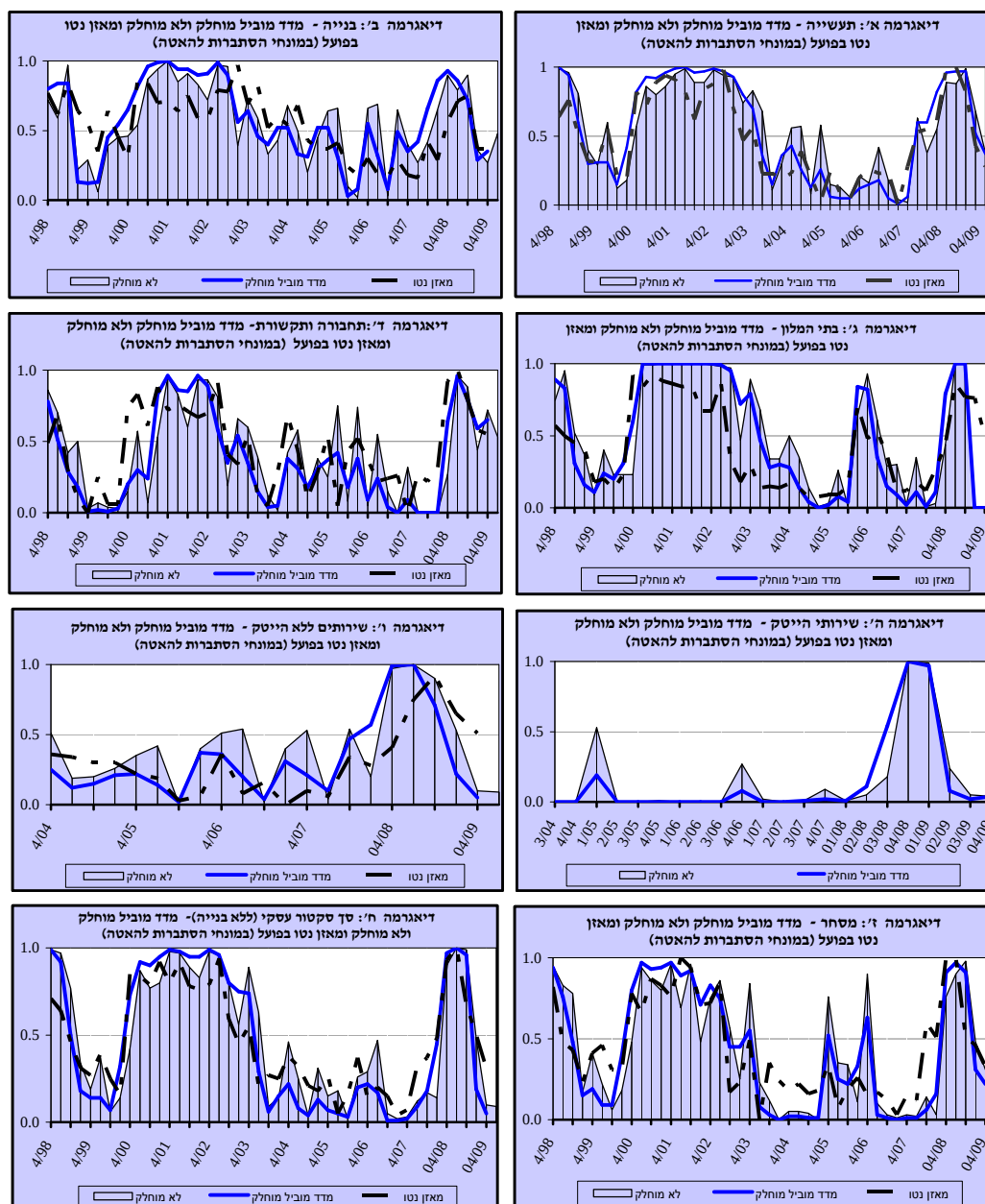
טבלה 1: ממוצעים וסטיות תקן של השכיחויות המותנות לפי ענפי הסקר (המדגם: 1991-2005)

מספר החברות ²	המשך האטה		האטה - האצה		האצה - האטה		המשך האצה		ענף הסקר
	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
257	0.45	0.07	0.11	0.04	0.14	0.04	0.30	0.06	תעשייה
33	0.23	0.13	0.25	0.11	0.15	0.08	0.37	0.11	מסחר
46	0.42	0.16	0.10	0.10	0.12*	0.11	0.36	0.14	בתי מלון
20	0.26*	0.17	0.19*	0.14	0.12*	0.10	0.43	0.19	תחבורה
41	0.42	0.15	0.12*	0.09	0.06*	0.06	0.40	0.13	בנייה
144	0.35	0.10	0.15	0.07	0.09*	0.06	0.41	0.08	שירותים ¹
541	0.41	0.08	0.13	0.05	0.13	0.04	0.33	0.07	סך הסקר

(1) בענף השירותים המדגם מ-1998 בלבד

(2) מספר החברות בטבלה לא בהכרח תואם לזה שפורסם בסקר בנק ישראל עקב סינון החברות שלא דיווחו על הציפיות בצד הדיווח על הפעילות השוטפת.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים)

מאזן הנטו בפועל - מותאם לסקאלת ההסתברות מיוצג ע"י הקו המקווקו, ההסתברות להאטה בפעילות מיוצגת ע"י קו רציף המדד המוביל הלא מוחלק מיוצג ע"י השטח